Związek Powiatów Polskich zgłasza obszerne zastrzeżenia do projektu nowelizacji ustawy o pomocy społecznej

Kategoria: Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
Opublikowano: piątek, 24, kwiecień 2026 12:49
Joanna Gryboś-Chechelska
Odsłony: 622

Związek Powiatów Polskich zgłosił obszerne uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw, przygotowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS). ZPP wskazuje m.in. na zagrożenia dla ochrony danych osobowych, błędną definicję deinstytucjonalizacji, nieczytelną ocenę skutków regulacji oraz przepisy grożące pozbawieniem osób potrzebujących realnej pomocy.

Ochrona danych osobowych i błędy legislacyjne

ZPP stoi na stanowisku, że proponowana zmiana art. 2 ust. 2 (art. 1 pkt 1) ustawy o pomocy społecznej powinna zostać skreślona lub zmodyfikowana. W opinii Związku należy pozostawić przepis w dotychczasowym kształcie. Jak wskazuje ZPP: proponowana zmiana może być odczytywana jako próba wprowadzenia podstawy prawnej do wymiany informacji o potrzebach oraz pomocy udzielonej konkretnym osobom. Stanowienie tak ogólnych przepisów blankietowych jest sprzeczne z Rozporządzeniem ogólnym o ochronie danych osobowych.

Poważne zastrzeżenia ZPP budzi również definicja deinstytucjonalizacji. Zdaniem Związku: proponowana definicja deinstytucjonalizacji jest nie do zaakceptowania. Proces deinstytucjonalizacji powinien zmierzać do tego, aby zapewnić osobom potrzebującym wsparcia formy pomocy adekwatne do ich potrzeb. Zaproponowana definicja stawia opiekę instytucjonalną w opozycji do wsparcia na poziomie społeczności lokalnej. Pobocznie ZPP zwraca uwagę, że rosnąca liczba miejsc w opiece długoterminowej stacjonarnej w sektorze ochrony zdrowia wskazuje na odwrotny trend niż ten, który zaprezentowało MRPiPS w projekcie.

Plan rozwoju usług społecznych – problematyczny instrument

Regulacje dotyczące lokalnego planu rozwoju usług społecznych (art. 1 pkt 8 – dodawany art. 16 c) wymagają, zdaniem ZPP, zasadniczych korekt. Związek proponuje m.in. wskazanie, który organ JST przyjmuje plan (sugestia, aby był to organ wykonawczy), zastąpienie wymogu porozumienia konsultacjami oraz skreślenie ust. 5 – nakładającego obowiązek ujęcia planu finansowego w wieloletniej prognozie finansowej (WPF).

ZPP ostrzega, że umieszczenie w WPF planu finansowego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji może ograniczyć możliwość szybkiego reagowania na zmieniające się potrzeby mieszkańców lub dostępność środków (np. fundusze unijne, projekty, granty). Proces deinstytucjonalizacji jest trudny do precyzyjnego zaplanowania finansowo (zmieniająca się liczba beneficjentów, koszty usług środowiskowych). Błędne założenia w prognozie mogą powodować konieczność częstych zmian WPF, co jest formalnie uciążliwe i czasochłonne.

Dostęp do domów pomocy społecznej – przepisy absurdalne

ZPP zgłasza również uwagi do zmiany art. 54 (art. 1 pkt 26 lit. a i b), regulującego dostęp do domów pomocy społecznej (DPS). Związek ocenia, że literalne brzmienie proponowanych przepisów jest absurdalne, wymaga bowiem wyczerpania przez gminę co najmniej trzech wskazanych w proponowanych przepisach form pomocy nawet, jeżeli z uprzedniej oceny sytuacji osoby, która złożyła wniosek o skierowanie do domu pomocy społecznej wynika, że żadna z proponowanych form wsparcia nie pozwoli na zapewnienie tej osobie odpowiedniego poziomu wsparcia.

Phoca PDF

ZPP zaznacza równocześnie, że popiera wprowadzenie rozwiązań mających na celu rozwój opieki świadczonej w środowisku lokalnym, niemniej jednak ich wdrażanie nie może odbywać się w sposób, który może pozbawić osobę wymagającą wsparcia realnej pomocy. Z uwagi na wysokie koszty pobytu w DPS, do tych placówek kierowane są osoby w stanie zdrowia wymagającym zapewnienia całodobowej opieki. Nie są to decyzje wydawane w sposób pochopny czy nadmiarowy.

Nadzór ministra

ZPP wnosi o skreślenie dodawanego art. 23 a (art. 1 pkt 14), nakładającego na ministra nowe kompetencje nadzorcze. W ocenie Związku niepoważna jest propozycja, aby w 38 milionowym Państwie wprowadzać tego typu regulacje, zwłaszcza, że przepis nie określa, jakie minister miałby kompetencje w zakresie „konieczności natychmiastowego reagowania". Tego typu inicjatywy ZPP odbiera jako próbę budowania PR-u przez ministrów na taniej sensacji. Nie taka jest i powinna być rola ministrów.

Nierzetelna ocena skutków regulacji

W ocenie Związku OSR w zakresie skutków finansowych przygotowany jest nierzetelnie. Oczywistym jest, że wejście w życie niektórych przepisów będzie powodowało wzrost wydatków po stronie JST (np. szybki wzrost wydatków na zapewnienie dodatkowych miejsc w mieszkaniach wspomaganych, koszty wdrożenia planowanych standardów niektórych usług), wzrost kosztów funkcjonowania pieczy zastępczej.

Z pełną treścią uwag można zapoznać się TUTAJ.

Phoca PDF